

Dictamen núm. 15/2010, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears

Dictamen núm. 15/2010, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *a*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30, del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 6 de juliol de 2010 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Turisme i Treball relativa al Projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears.

Segon. El dia 6 de juny s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Respon a la tramesa la Caixa.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Memòria de 22 de febrer de 2010 justificativa de l'oportunitat de la norma.
2. Memòria econòmica de 22 de febrer, relativa a l'esborrany de decret.
3. Taula de disposicions afectades
4. Resolució del conseller de Treball i Formació per la qual s'ordena l'inici de l'expedient.
5. Esborrany del Projecte de decret

6. Oficis de tramesa de l'esborrany de projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears, a les secretaries generals de les conselleries del Govern de les Illes Balears, als consells insulars, a la CAEB, a la PIMEB, als sindicats CCOO i UGT i justificants de recepció per part d'aquestes.
7. Resolució de tramesa del Projecte de decret a informació pública i publicació al BOIB núm. 47.
8. Trameses de l'esborrany a diverses entitats que s'han mostrat interessades.
9. Escrit de la CAEB de sol·licitud d'aprovació del Decret de participació institucional
10. Al·legacions i suggeriments al Projecte de decret presentades per les següents entitats:
 - Conselleria d'Innovació, Justícia i Interior
 - Conselleria de Comerç, Indústria i Energia
 - Conselleria de Presidència
 - Consellera de Salut i Consum
 - CAEB
 - PIMEB
 - CCOO
 - USO
 - STEI-i
 - FELIB
 - APTA
11. Informe jurídic relatiu a les al·legacions presentades al Projecte de decret
12. Projecte de decret modificat d'acord amb l'informe jurídic
13. Sol·licitud d'informes a la Secretaria General i al Servei Jurídic de la Conselleria de Turisme i Treball
14. Sol·licitud de l'informe d'impacte de gènere a l'Institut Balear de la Dona (IBD)
15. Revisió lingüística del Projecte de decret
16. Informe d'impacte de gènere de l'Institut Balear de la Dona (IBD)
17. Informe del Servei Jurídic de la Conselleria de Turisme i Treball.
18. Informe de la Secretaria General relatiu a l'elaboració del Projecte de decret.

18. Projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Sectorial Tripartida de les Illes Balears.

Quart. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball d'Ocupació i Relacions Laborals, reunida el 21 de juliol, elabora una proposta de dictamen que es elevada a la Comissió Permanent. Aquest òrgan aprova, finalment, el dictamen el dia 27 de juliol de 2010.

II. Contingut del Projecte de decret

El projecte que se sotmet a dictamen conté un preàmbul, 14 articles, quatre disposicions addicionals, tres disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dues de finals.

I. La part expositiva explica quines són les línies i els fonaments d'aquest Projecte de decret que actúa en tres àmbits. Primer, regula la participació institucional dels agents socials més representatius, amb la finalitat d'organitzar amb coherència les instàncies actuals de participació de naturalesa sociolaboral i cobrir les llacunes que hi pugui haver; en segon lloc, reconeix que la Mesa de Diàleg Social ha exhaurit el seu recorregut institucional i crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears com a òrgan central de participació institucional en l'àmbit sociolaboral, destinada a revitalitzar i orientar, sobre unes bases més sòlides, les formes tradicionals de participació institucional a les Illes Balears. Finalment, regula els ajuts públics destinats a fomentar el fet sindical a totes les organitzacions sindicals i al manteniment d'estructures organitzatives de les associacions empresarials més representatives.

II. La part dispositiva apareix estructurada en sis capítols, amb un total, com ja s'ha dit, de 14 articles:

1) Capítol I: Objecte.

L'article 1 estableix un doble objecte. D'una banda, la regulació del marc de la participació institucional de les organitzacions sindicals i empresarials més

representatives a les Illes Balears, en tots els organismes i entitats públiques integrats en el sistema institucional autonòmic que tinguin atribuïdes competències en matèria laboral, social o econòmica, que afectin els interessos econòmics i socials de la població laboral, de les empreses i de la ciutadania en general. I, de l'altra, la creació i regulació d'un òrgan de participació institucional en matèria de relacions laborals, adscrit a la Conselleria de Turisme i Treball, anomenat Mesa Social Tripartida.

2) Capítol II: disposicions generals sobre participació institucional (articles 2 a 4).

L'article 2 defineix què s'ha d'entendre per participació institucional, l'exercici de tasques i activitats de defensa i promoció, per part de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, dels interessos generals, que corresponen a totes les persones treballadores i les empreses, en el si de l'Administració autonòmica i els organismes i entitats públiques.

Pel que fa als criteris de representativitat i participació, l'article 3 es remet als articles 6.2. i 7.1 de la Llei Orgànica 11/1985 i la Disposició Addicional Sisena del Reial decret legislatiu 1/1995 i disposa que les organitzacions sindicals i empresarials més representatives han de participar en totes les entitats públiques i organismes de l'Administració autonòmica, que existeixin o que es creïn, amb competències en les matèries indicades en l'article 5.

L'article 4 estableix l'àmbit d'aplicació d'aquest Projecte de decret amb un doble vessant. D'una banda, els àmbits on s'aplicarà i, de l'altra, els àmbits dins els quals aquesta norma no serà d'aplicació, on inclou el Consell Econòmic i Social i els processos de negociació de convenis col·lectius laborals.

3) Capítol III: Contingut de la participació institucional. Drets i deures (articles 5 i 6). L'article 5 contempla el contingut de la participació institucional, la qual es du a terme de dues maneres, amb presència en organitzacions en els consells i òrgans similars, i mitjançant el seguiment dels acords o pactes entre el Govern de les Illes Balears i les organitzacions sindicals i empresarials més representatives. L'article 6 regula la forma d'exercici de la participació

institucional i els drets i deures dels participants, on estableix els principis de bona fe negociadora i confiança legítima abans d'establir un llistat de drets i deures concrets.

4) Capítol IV, foment i avaluació de la participació institucional (articles 7 a 9), comença amb l'establiment d'un dret de compensació econòmica per les despeses derivades de la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives. Aquesta compensació figurarà en la secció pressupostària de la Conselleria de Turisme i Treball i s'adjudicarà per concessió directa. La destinació d'aquesta compensació ve delimitada per l'article 8, així com el repartiment, que es farà primer en dues parts iguals, corresponents a la representació sindical i a l'empresarial i, dins cada una d'aquestes, de manera proporcional als components de la representació en la Mesa Social Tripartida.

L'article 9 sotmet les organitzacions beneficiàries de les subvencions a les actuacions de control de l'activitat econòmica i financera que correspongui per part dels òrgans de control de l'Administració Pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la Sindicatura de Comptes.

5) Capítol V, La Mesa Social Tripartida de les Illes Balears (articles 10 a 13). L'article 10 crea aquest òrgan, la composició i les funcions del qual es regulen en els articles següents.

6) Capítol VI, Els òrgans de participació institucional en matèria de treball i formació (article 14), disposa que la creació d'òrgans especialitzats de participació institucional dels agents socials i econòmics determinats en aquest Decret, en l'àmbit de les matèries de treball i formació de la qual és titular la Conselleria de Turisme i Treball, s'ha de supervisar i aprovar prèviament per la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears. Igualment la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears, estudiarà les possibles mancances de l'actual estructura de participació institucional i recomanarà, en cada cas, la creació o supressió d'òrgans de participació institucional en matèria de treball i formació adscrits a la Conselleria de Turisme i Treball.

III. Pel que fa a la part final, com ja s'ha dit, aquesta consta de quatre disposicions addicionals, tres de transitòries, una de derogatòria i dues de finals.

La disposició addicional primera disposa que si es modifica la representativitat d'alguna de les organitzacions que formen part de la Mesa Social Tripartida, aquesta ha d'adaptar-ne la configuració en el termini de dos mesos. La segona, relativa al foment del fet sindical, regula les subvencions destinades a aquest fi entre les organitzacions sindicals que acrediten be una representació superior a l'1%, o entre les que no arribant a l'1%, tenen com a mínim 10 representatns i determina la consignació d'una aptrida pressupostària en la llei anual dels presssuposts. La tercera regula l'assignació pressupostària destinada a les associacions empresarials més representatives per al manteniment de les estructures organitzatives i determina la consignació d'una partida pressupostària en la llei anual dels presssuposts. La disposició addicional quarta disposa la publicació dels ajuts integrats en el decret en el BOIB.

En les disposicions transitòries es regula l'adaptació de la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives en les entitats públiques i organismes autònoms de les Illes Balears, que s'ha de dur a terme en un termini màxim de 6 mesos.

La diposició derogatòria elimina de l'ordenament jurídic el Decret 59/1997, de 25 d'abril, de creació de la Mesa de Diàleg Social.

La disposició final primera autoritza el Govern de les Illes Balears a adoptar les disposicions que siguin necessàries per desplegar aquest Decret. Igualment s'autoritza la persona titular de la Conselleria de Turisme i Treball perquè dicti les normes necessàries per desplegar i aplicar aquest Decret pel que fa referència a la Mesa Social Tripartida.

La disposició final segona estableix que la norma entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

III. Observacions generals

Primera. Aquest CES valora de manera positiva la regulació de la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, en el sentit que suposa la plasmació del mandat de l'article 7 de la Constitució espanyola, segons el qual els sindicats de treballadors i les associacions empresarials contribueixen a la defensa i promoció dels interessos econòmics i socials. Amb aquest Projecte de decret s'escenifica l'apropament de les institucions a la societat i es dona carta de naturalesa a la participació constant de les institucions representatives dels interessos dels treballadors i dels empresaris que són, en definitiva, una ampla representació de la societat.

Així mateix, recolzam tota actuació que suposi el foment del diàleg social ja que és un factor important de progrés econòmic i cohesió social.

Segona. El diàleg social, per tal que sigui efectiu, i segons la definició de l'Organització Internacional del Treball, exigeix unes organitzacions de treballadors i d'empresaris sòlides e independents, amb voluntat política i compromís, amb la capacitat tècnica i l'accés a la informació necessàries i un recolzament institucional adequat. En tot cas, s'ha de respectar la llibertat sindical i la negociació col·lectiva.

Així mateix, el paper de l'administració pública, en tant que instrument del poder polític, ha de ser no tant de participació directa, sinó de promoció de les condicions adequades polítiques i socials per a que aquest diàleg pugui dur-se a terme, i de recolzament a les iniciatives de les parts. És a dir, es tracta de crear el clima adequat per a que les parts puguin debatre i negociar, i adoptar acords que millorin les condicions econòmiques i socials dels ciutadans.

El reconeixement del diàleg social com a factor vertebrador de la societat apareix en l'Estatut d'autonomia, en la redacció donada per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia. L'article 27.2, en seu de drets, deures i llibertats dels ciutadans de les Illes Balears, *proclama el valor de la concertació i del diàleg social com instrument indispensable de cohesió social, i del paper institucional que en aquest resultat tenen els interlocutors socials més*

representatius; per això es reconeixen als que compleixen les condicions previstes a l'ordenament jurídic les facultats i prerrogatives institucionals que tenen assignades i la seva ineludible participació en la vida administrativa pública, ja que amb això contribueixen a la satisfacció dels interessos generals mitjançant l'exercici de la seva funció.

Aquest reconeixement implica un progrés destacable cap a la democràcia participativa en la nostra Comunitat, la qual s'està consolidant en les societats desenvolupades com a complement de la democràcia representativa. En aquesta línia aquesta funció l'ha assumida la Mesa de Diàleg Social, la qual ve a ser substituïda, arrel d'aquest Decret, per la Mesa Social Tripartida.

D'altra banda, la regulació de la Mesa Social Tripartida, crea el marc necessari per a què aquest diàleg constant es pugui dur a terme per tal d'arribar a compromisos i acords, amb la creació d'un òrgan de trobada i discussió dels agents econòmics i socials més representatius de la Comunitat Autònoma, cosa que suposa el reconeixement ple d'una realitat existent en les societats més avançades, com ara la cada vegada major participació de la societat civil organitzada en la presa de decisions polítiques.

IV. Observacions particulars

En aquesta part del dictamen, començarem per unes consideracions referents al procediment d'elaboració de la norma, per continuar amb el preàmbul i, finalment, unes breus observacions relatives a l'articulat mateix del Projecte de decret.

Primera. El procediment que s'ha dut a terme respecta les prescripcions legals sobre elaboració normativa de la Llei 4/2001, del Govern de les Illes Balears, de manera que no només s'ha donat audiència als interessats, sinó que el tràmit d'informació pública ha permès que altres entitats, representatives d'interessos socials i econòmics, no considerades més representatives, hagin pogut fer sentir la seva veu en el procediment d'elaboració normativa.

Segona. Pel que fa a l'articulat, crida l'atenció l'article 8, segons el qual:

En la Llei de pressuposts de la Comunitat Autònoma, s'hi ha de consignar una partida pressupostària en forma de subvenció destinada a les organitzacions empresarials i sindicals més representatives, tal com defineix l'article 3.1, per compensar econòmicament l'exercici de les funcions i escomeses que deriven de la participació institucional que desenvolupen. Aquesta partida s'ha d'incloure en la secció pressupostària de la Conselleria de Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears

Entenem que una norma de rang reglamentari no pot pretendre crear un mandat pel Parlament de les Illes Balears, seu de la sobirania popular. Per tant, recomanem que aquest precepte modifiqui la seva redacció de manera que el mandat vagi dirigit al Govern, en el sentit que aquest inclogui aquesta partida en el Projecte de Llei de pressuposts, sense condicionar la voluntat final del Parlament. En el mateix sentit, s'haurien de modificar les disposicions addicionals segona i tercera.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual es regula la participació institucional de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives i es crea la Mesa Social Tripartida de les Illes Balears, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària

Vist i plau
El president

Àngels Bellinfante Torres
Suplent

Llorenç Huguet Rotger

Palma, 27 de juliol de 2010

comissions obreres
de les Illes Balears

VOT PARTICULAR

DE LA CONFEDERACIÓ SINDICAL DE CCOO DE LES ILLES BALEARS

AL DICTAMEN 15/2010 del CES-IB RELATIU AL PROJECTE DE DECRET PEL QUAL ES REGULA LA PARTICIPACIÓ INSTITUCIONAL DE LES ORGANITZACIONS EMPRESARIALS I SINDICALS MÉS REPRESENTATIVES I ES CREA LA MESA SOCIAL TRIPARTIDA DE LES ILLES BALEARS.

La CS de CCOO de les Illes Balears discrepa del contingut del Dictamen sobre el Projecte de Decret de participació institucional i considera que hi manquen algunes observacions, pels motius següents:

- PRIMERA, sobre el rang de la norma, la qual es planteja com a decret i no com a llei. La participació de les organitzacions més representatives en l'activitat de l'Administració Pública té el seu suport normatiu, probablement el màxim, encara que indirecte, en l'article 129.1 de la Constitució i representa una de les primeres manifestacions de la representació institucional. El citat precepte encomana a les **lleis** l'establiment de formes de "*participació dels interessats en la Seguretat Social i en l'activitat dels organismes públics la funció dels quals afecti directament la qualitat de la vida o el benestar general.*" Així, CCOO, sent conscients que la forma de decret és vàlida i legítima, considerem que la forma de llei estableix un marc normatiu general que atorga a la participació institucional major permanència, estabilitat i consolidació. A més, el reconeixement que la nostra Constitució atorga als agents socioeconòmics en virtut de l'article 9.2 de la CE així com d'altres preceptes constitucionals, i del Conveni 150 de l'OIT subscrit pel nostre país, justifica una particular posició jurídica, tal com ho han fet les comunitats autònomes de Galícia, Castella-Lleó, Extremadura, Madrid o Cantàbria, comunitats que han regulat aquesta matèria al nostre país.
- SEGONA, que a la norma que se sotmet a dictamen, a més de la participació institucional s'hi inclouen les activitats pròpiament sindicals o patronals, i així es regulen de manera unitària les diferents subvencions a concedir per part de l'Administració Pública a les organitzacions sindicals i empresarials per a la promoció i la defensa dels interessos que els són propis. Aquesta regulació es veu reflectida en les disposicions addicionals segona i tercera i al paràgraf deu de l'exposició de motius. En aquest darrer cas, l'exposició és incompleta ja que únicament fa referència a la integració en el decret dels ajuts que s'atorguen per fomentar el fet sindical a totes les organitzacions sindicals, i s'obvia el reconeixement que es fa a la clàusula addicional tercera relativa al dret que també tenen les organitzacions empresarials a rebre compensacions per a la promoció i la defensa dels interessos que els són propis.

A més, en aquest sentit considerem que el Dictamen, quan afirma que a la part expositiva "es regula els ajuts públics destinats a fomentar el fet sindical a totes les organitzacions sindicals **i al manteniment d'estructures organitzatives de**

comissions obreres
de les Illes Balears

les associacions empresarials més representatives", no és fidel al contingut de la part expositiva del Projecte de Decret, que tan sols menciona els ajuts a les organitzacions sindicals.

- TERCERA, mitjançant aquest decret l'Administració autonòmica reuneix en una única norma totes les ajudes que reben les organitzacions sindicals i patronals, i inclou dites partides al Projecte de Llei dels pressuposts. Entenem que es fa una aposta decidida per la transparència, ja que la norma regula la publicitat, la justificació i el control de les compensacions econòmiques rebudes, que han de quedar sotmeses a "les actuacions de control de l'activitat econòmica i financera que correspongui als òrgans de control competents de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la Sindicatura de Comptes", que "la concessió de la subvenció s'ha de fer en règim de concurrència a través de convocatòria", que "els ajuts s'han de justificar mitjançant l'acreditació de les despeses corresponents" i que "la concessió de les subvencions i dels ajuts integrats en aquest Decret s'ha de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*". Entenem que el dictamen hauria de valorar de forma positiva aquesta qüestió.

Tot i això, Comissions Obreres considera que la regulació de la participació institucional dels sindicats i de les organitzacions empresarials situa el Diàleg Social en l'àmbit que li és propi, el de la participació institucional, dotant-lo de la consistència i el reconeixement que precisa.

Palma, 26 de juliol de 2010

Per la CS de CCOO de les Illes Balears

Francesc Mellado Serra
Conseller del grup II designat per CCOO